

Õiguskantsler

Teie 11.04.2014 nr

Meie 20.05.2014 nr 7-4/140660/1402263

**Seisukoht rikkumise mittetuvastamise kohta
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevus**

Lugupeetud []

Täna Teid pöördumise eest, milles tõstasite küsimuse elektrituruseaduse kooskõlast Euroopa Liidu direktiiviga 2009/72/EÜ ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevusest Teie pöördumisele vastamisel.

Teie avaldusest nähtub, et olete 25.03.2013 pöördunud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poole tähelepanekuga, et Teie hinnangul on kehtiva elektrituruseaduse (edaspidi EITS) § 16 lg 5 vastuolus Euroopa Liidu direktiivi 2009/72/EÜ artikkel 26 lõikega 3. Samuti selgus Teie avaldusest, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetikaosakonna energiaturualituse peaspetsialist vastas Teie pöördumisele 25.04.2013, selgitades, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil on parasjagu käsil elektrituruseaduse muudatuste ettevalmistamine ja selleks vajaliku eelnõu välja töötamine, millega plaanitakse kõrvaldada nii Teie viidatud kui ka muud direktiivi ülevõtmisel tekkinud ebatäpsused. Selgitasite oma avalduses, et küsisite 11.04.2014 samalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ametnikult, kuidas on edenenud Teie poolt osundatud ebatäpsuse kõrvaldamine ning viitasite, et ametniku sõnul leiti hilisemates konsultatsioonides, et direktiiv on selles osas üle võetud piisavalt täpselt ning vastuolu ei ole. Märkisite, et Teiega suhelnud ametniku sõnul ei olnud Teie teavitamine ministeeriumi seisukohtade muutumisest vajalik. Pöördusite minu poole ning palusite selgitada, kas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi väited on õiged ning kuidas on Teie hilisem teavitamata jätmine kooskõlas hea halduse tavaga.

Käsitlen esmalt Teie küsimust elektrituruseaduse kooskõla kohta direktiiviga 2009/72/EÜ. Siinkohal pean Teile selgitama, et minu pädevusse kuulub seaduse või mõne muu õigustloova akti põhiseadusele ja seadusele vastavuse kontrollimine (õiguskantsleri seaduse § 15 lg 1). Riigikohus on rõhutanud, et õiguskantsler saab tegutseda üksnes seaduse alusel ning et ei õiguskantsleri seadus ega põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seadus anna õiguskantslerile pädevust taotleda Riigikohtult seaduse kehtetuks tunnistamist põhjusel, et see on

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

vastuolus Euroopa Liidu õigusega.¹ Nii ei kuulu minu pädevusse selliste avalduste lahendamine, kus tõstatatakse küsimus puhtalt Eesti õigusaktide või nende sätete vastuolust Euroopa Liidu õigusega. Sellest lähtuvalt ei saa ma sisuliselt menetleda küsimust, kas ELTS § 16 lg 5 on vastuolus direktiivi 2009/72/EÜ artikkel 26 lõikega 3.

Mis puutub aga küsimusse, kas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium oleks Teid pärast Teie pöördumist pidanud teavitama sellest, et arutelude käigus leiti säte olevat direktiiviga kooskõlas ning et elektrituruseadust selles osas muuta ei tule, siis minu hinnangul ei saa ministeeriumile Teie mitteteavitamist ette heita.

Selgitan, et igapähele on tõepoolest õigus pöörduda märgukirjade ja avaldustega riigiasutuste poole. See õigus sisaldub juba põhiseaduse §-s 46. Pöördumistele vastamise kord on sätestatud märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses (edaspidi MSVS).

Minu nõunik Merike Saarmann pöördus menetluse käigus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poole ja palus ministeeriumil edastada Teie esialgne pöördumine ja ministeeriumi vastused sellele. Olles tutvunud Teie 25.03.2013 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile esitatud pöördumisega, siis minu hinnangul evib see pöördumine nii selgitustaotluse kui ka märgukirja tunnuseid. MSVS § 6 järgi tuleb märgukirjale vastata hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul selle registreerimisest. Teie pöördumine registreeriti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi dokumendiregistris 26.03.2013 ning Teile vastati 25.04.2013. Seega leian, et ministeerium täitis oma vastamiskohustuse tähtaegselt.

Leian, et kuigi igapähele on õigus pöörduda märgukirjadega riigiasutuste poole, juhtides seejuures näiteks tähelepanu õigusaktide vastuolule seadustega või ka Euroopa Liidu õigusega, ning asutusel on ka kohustus sellisele pöördumisele vastata, ei teki asutusel sellest siiski kohustust isiklikult teavitada kõiki tema poole pöördunud isikuid hilisematest võimalikest eelnõudest, muudatustest juba algatatud eelnõudes või seaduste mittemuutmistest. Sellist kohustust ei näe ette märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus ning minu hinnangul ei nõua seda ka hea halduse tava. Märgin veel, et arvestades võimalikku pöördumiste suurt hulka, ei oleks seaduseelnõusid ette valmistavatele ministeeriumidele sellise nõudmise esitamine kasvõi juba halduskoormust silmas pidades mõistlik. Selles osas erineb märgukirjade või selgitustaotlustega ametiasutuse poole pöördumise ning neile vastamise kord haldusmenetlusest² haldusmenetluse seaduse mõttes, kus haldusorganil on märksa suuremad selgitamis- ja uurimiskohustused, samuti kohustus teavitada haldusakti taotlejat haldusakti andmisest või andmata jätmisest.

Juhin seejuures tähelepanu, et kuigi ministeeriumil ei ole minu hinnangul kohustust kõiki tema poole pöördunud isikuid eelnõu menetluse edasisest käigust isiklikult teavitada, ei tähenda see veel, et asjast huvitatud isikutel ei oleks võimalik eelnõude menetluse käiku jälgida. Sellise jälgimise võimaluse annab eelnõude infosüsteem (aadress: <http://eelnoud.valitsus.ee>), kus igal asjast huvitatud isikul on võimalik eelnõude menetlemist jälgida ning seejuures ka omapoolseid arvamusi ja kommentaare esitada.

¹ RKPJKo 19.04.2005, nr 3-4-1-1-05, p 49.

² Haldusmenetlusega on tegemist näiteks juhul, kui isik esitanud haldusorganile taotluse konkreetse haldusakti – nt ehitusloa – andmiseks. Haldusorgani tegevus sellise taotluse menetlemisel peab vastama haldusmenetluse seaduse nõuetele.

Eeltoodud arutluskäigu valguses ei tuvastanud ma avaldusaluses asjas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevuses rikkumist. Selle tõdemusega lõpetan Teie avalduse alusel algatatud menetluse. Ühtlasi vabandan selle pärast, et minu vastus Teile mõnevõrra hilines.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel